

Saara-Sofia Sirén kok ym.

Kirjallinen kysymys yleisötilaisuuksien järjestäjien tukemisesta koronakriisissä

Eduskunnan puhemiehelle

Koronakriisi on aiheuttanut ahdinkoa monille yrittäjille Suomessa. Erityisen kovasti rajoitustoimenpiteet ovat osuneet erilaisten yleisötilaisuuksien ja tapahtumien järjestäjiin sekä alalla toimi- viin yrittäjiin. Käytännössä kaikki kevään ja kesän yleisötilaisuudet on jouduttu perumaan tartun- tavaaran vuoksi asetettujen rajoitteiden mukaisesti. Viimeisimmän hallituksen linjauksen mukai- sesti kaikki yli 500 hengen tilaisuudet on peruttu ainakin 31.7.2020 saakka. Elokuun osalta tilan- ne on yhä epävarma yrittäjien kannalta. Hallitus ei myöskään ole selventänyt, miten rajoitukset vaikuttavat sellaisiin tapahtumiin, joiden tarkka osallistujamäärä ei ole tiedossa.

Tapahtumakenttä on hyvin moninainen, ja paikkakunnilla kesäisin järjestettäviin tilaisuuksiin sisältyy laaja kirjo erilaisia ja eri suuruisia tilaisuuksia aina kesäteattereista messuihin ja festivaaleihin. Vallitsevasta tilanteesta kärsiikin erilaisen tapahtumatuotannon parissa työskentelevien suuri joukko: niin yrittäjiä, palkattuja työntekijöitä kuin freelance-toimintaa harjoittavia henkilöi- täkin. Monien kohdalla tukitoimet eivät ole kohdentuneet oikein. Jopa satoja alihankkijoita työl- listävä tapahtuma-alan yrittäjä voidaan tulkita koronatukien jakoperusteissa yksinyrittäjäksi, jol- loin hänet ohjataan hakemaan toimintatukea koronan talousvaikutusten vuoksi omasta kunnas- taan. Toimintatuki on kertatuki, jonka suuruus on 2 000 euroa. Tuki ei riitä kattamaan useita kym- meniä alihankkijoita työllistävän tapahtuma-alan yrittäjän kiinteitä kuluja.

Olosuhteita voidaankin kuvata yleisötilaisuuksien järjestäjien osalta ennennäkemättömän haasta- viksi. Monia tilaisuuksia on jouduttu siirtämään tai kokonaan perumaan. Samaan aikaan tilanne vaikuttaa myös muuhun toimintaan, kuten ravintola- ja majoitustoimintaan, tapahtumatilavuok- raajiin, tekniseen henkilöstöön ja esimerkiksi keikkamyymiin, tapahtumien ympärillä. Tapahtu- ma-alan yrittäjät toimivat monille alalla toimiville tärkeänä työllistäjäorganisaationa. Mikäli nämä yritykset kaatuvat, loppuvat työt myös kymmeniltä muilta verkoston ympärillä toimivilta.

Esimerkiksi musiikki- ja teatterialan toimijat ovat vaikeassa tilanteessa. Nimenomaan kesä on monen toimijan kannalta vuoden tärkein ajankohta, ja tapahtumien peruutukset aiheuttavat mo- nin paikoin isoja tappioita koko talousalueelle. Yleisötapahtumien järjestämisen rajoitukset vai- kuttavat suoraan myös elävän musiikin ja teatterin esittäjien toimeentuloon. Moni toimeentulon- sa nyt menettänyt on epätyypillisen työn tekijänä työttömyysturvan ulottumattomissa. Kriisitilan- ne tulee vaikuttamaan viiveellä myös tekijänoikeuskorvauksiin ja muihin taitelijoiden palkkioi- hin. Mikäli kulttuuritoimijat eivät saa kriisin keskellä tarvitsemaansa tukea, voimme kriisin jäl-

Kirjallinen kysymys KK 360/2020 vp

keen olla tilanteessa, jossa kulttuuripalveluita, kulttuuritapahtumien järjestäjiä tai tuottajia ei enää ole saatavilla.

Myös messujärjestäjien sekä näytteilleasettajien tilanne on huolestuttava. Suomessa järjestetään vuosittain yli sadat messut, joiden tulo- ja työllisyysvaikutukset heijastuvat suoraan järjestämisspaikkakuntien elinkeinoelämään ja työllisyyteen. Tuhansien vierailijoiden ja satojen näytteilleasettajien tapahtumien peruutukset ja siirtämiset aiheuttavat merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Lyhyt, kuukausittain tapahtuva arviointi saattaa johtaa tilanteeseen, jossa tapahtumia joudutaan siirtämään useita kertoja. Tällä hetkellä iso osa messuyritysten henkilökunnasta on lomautettuna.

Samoin tivoli- ja sirkusyrittäjien osalta kevään ja kesän tilaisuudet on jouduttu perumaan. Liiketoiminta on kausiluonteista ja aktiivinen toimintakausi ajoittuu huhtikuusta lokakuun loppuun. Uudenneuvottelut ja muut rajoitustoimenpiteet ovat johtaneet siihen, että pahimmillaan alan toimijat menettävät koko vuoden toimeentulonsa. Suomalainen tivoliperinne on valittu elävän kulttuuriperinteen suojeltavien kohteiden listaukseen, mikä osaltaan kertoo alan hauraudesta. Tällä hetkellä tivoli- ja sirkusyrittäjät jäävät kuitenkin helposti tukien ulkopuolelle. Alan kausiluonteisuuden vuoksi kriisi ajoittuu todella kriittiseen vaiheeseen, ja toimintojen keskeytymisen vaikutukset tulevat näkymään toiminnassa vielä vuosien ajan.

Vaikka rajoituksia pystyttäisiin purkamaan lähitulevaisuudessa nopeallakin aikataululla, vaativat kaikkien edellä mainittujen alojen piiriin kuuluvien tapahtumien järjestelyt pitkän ajanjakson. Lisäksi on selvää, että vaikka tapahtumia voitaisiin jo loppukesästä 2020 järjestää, eivät ihmiset todennäköisesti osallistu massatapahtumiin samaan tapaan kuin tapahtumajärjestäjät ovat suunnitteluvaiheessa ennakoineet. Tällä hetkellä lipunmyynti seisoo myös käytännössä kaikkien syksyn tapahtumien myötä.

Näin ollen tapahtumatoimijoiden tilanne on haasteellinen, sillä lähitulevaisuus on epävarma eikä jo pitkälle suunniteltuja sekä mahdollisia kuluja aiheuttaneita tilaisuuksia päästä järjestämään. Tulot ovat romahtaneet äkillisesti, eikä uutta tulovirtaa synny epävarmassa tilanteessa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo kompensoida tapahtumajärjestäjien ja muiden yleisöstä riippuvaisten yrittäjien radikaaleja tulonmenetyksiä, jotka johtuvat COVID-19:ää koskevista rajoitustoimenpiteistä,

tulevatko muut tuet, kuten ministeriöiden myöntämät erilliset, vaikuttamaan avustusten suuruuteen,

mikäli avustusten perusteena olleet tilaisuudet peruuntuvat, maksetaanko kuitenkin tälle vuodelle jo myönnetty, mutta vielä saamatta olevat avustukset,

Kirjallinen kysymys KK 360/2020 vp

kun kaikki yli 500 hengen yleisötilaisuudet kielletään heinäkuun loppuun asti, niin miten toimitaan niiden yleisötilaisuuksien suhteen, joiden osallistujamäärää ei voida etukäteen määritellä?

Helsingissä 30.4.2020

Saara-Sofia Sirén kok
Pauli Kiuru kok
Timo Heinonen kok
Sari Multala kok
Sinuhe Wallinheimo kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Marko Kilpi kok
Heikki Vestman kok
Wille Rydman kok
Terhi Koulumies kok
Pia Kauma kok
Sari Sarkomaa kok
Heikki Autto kok
Pihla Keto-Huovinen kok